

№ 7 ЛИПЕНЬ
1955

Барвінок

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ
для школярів молодших класів

СКОПАЛИ ДІТИ ГРЯДКУ...

Скопали діти грядку
Якось в дворі у Віти,
Посіяли зернятка
Із кукурудзи діти;
Прийшла до них з граблями
Іще подружка Алла
І грядку ту граблями
Легенько всю зрівняла.

Як проросли зернята
В весняну теплу пору —
Зелені рученята
Зняли вони угору;
Іх сонечко нагріло,
Став дощик поливати,
І грядку за неділю
Не впізнають юннати!

Із паростків тендітних
Кущі дебеті стали,
Взяли по сапці діти,
Кущі ті просапали;
Сапали, як годиться...
А сапки гострі, нові...

І де там залишиться
Було вже бур'янові?!

Пройшла весна барвиста,
Вже літо наступило;
На кукурудзі листя
Усі рядки закрило;
Між вітами густими
Красуються величні
Ті качани, що ними
Так ласувать ми звичні.

Ім літо дарувало
Своє тепло і роси.
Щодня їм заплітало
Шовкові білі коси.
На зерно золотисте
Наділо їм сорочки.
Хай зерно буде чисте,
Біленьке, мов зубочки.

А качани вже спілі, —
Дорідне буде зерно,
Таке, як у артілі,
Зростив Марко Озерний.

СЛАВА КУКУРУДЗІ!

Ще замети за селом,
Ще були дерева голі,
А колгоспний агроном
Лекцію читав у школі.
— Щоб було ще більш ковбас
В кожному магазині, —
Кукурудзу ми і в нас
Посіємо нині!
Кукурудза — це зерно,
Для худоби — силос...

. . . . .

Літо вже давним-давно
В полі зарослось.
До колгоспу я іду, —
Чом так тихо в школі?
Кукурудзу молоду
Полять учні в полі!

Розрослася, зацвіла,
В'є зелену крону...
Хто не їде до села
З нашого району:
— Чия вона, — запита, —
Кукурудза тая?.. —

Наша праця золота
У ній виростає!
Подаруєм восени
Для села і міста —
Отакенні качани!
Отакенне листя!

Всюди повно буде в нас,
В кожному магазині, —
Масла, м'яса і ковбас!...
Слава ж тій рослині,
Що її ми любим, друзі.
Слава — кукурудзі!

Михайло СТЕЛЬМАХ

СОНЕЧКО СВІТИ

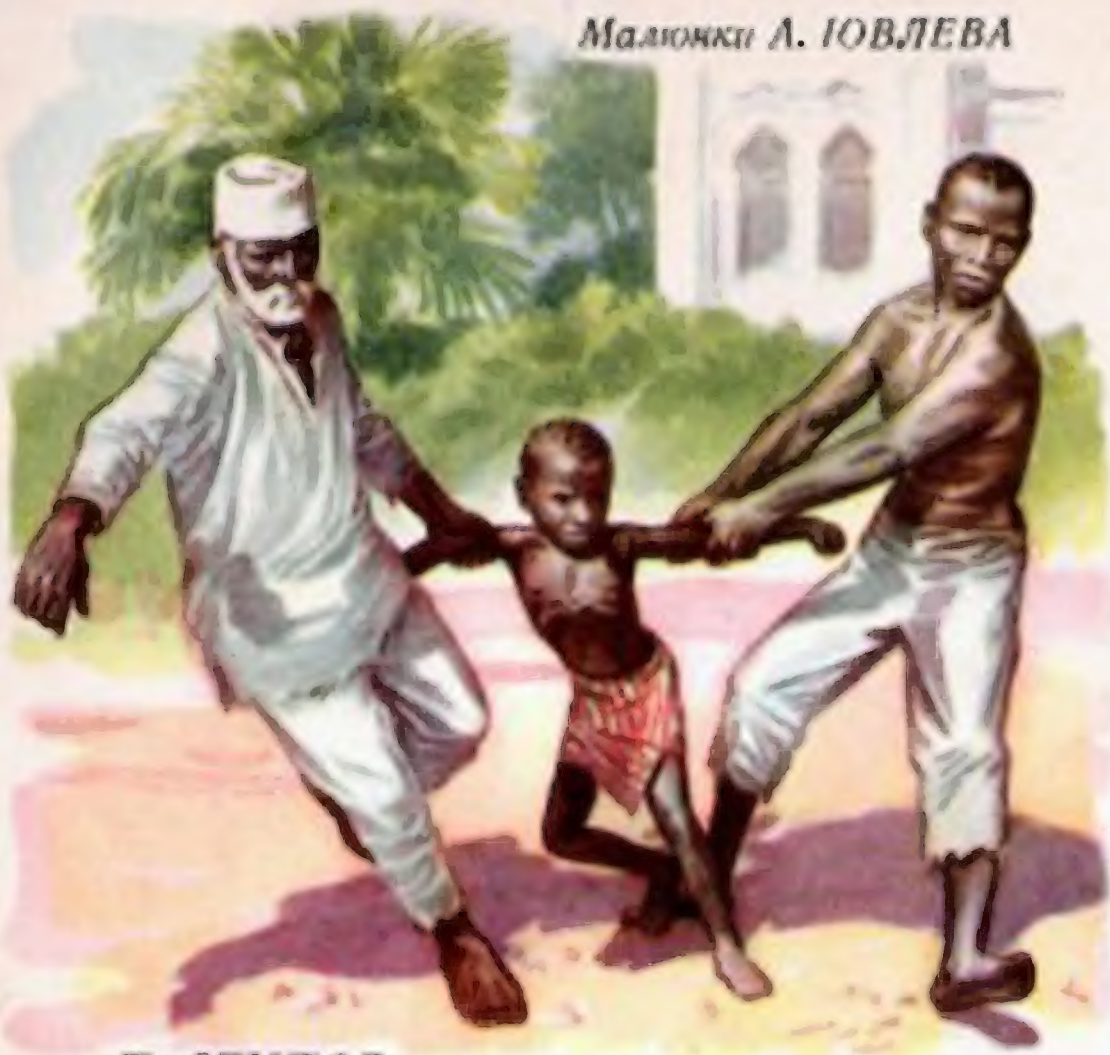
Ось тепер я добре знаю:
Сонце в річку спать лягає,
Сам помітив, як воно
Впало в хвилі — і на дно.

Побіжу мерщій до мами:
— Сядьмо в човен з парусами.
Бистрий човен, паруси,
Нас до сонечка несить.

І скажу я сонцю сміло:
— Піднімися ще на хвилі,
Нам не треба темноти,
Ще нам, сонечко, світи.

П. СТИПОВ

ХАБІБ

Хабіб брів по розпеченому піску, повз старі скособочені хатини, збиті з гнилих дощок та обрізків заліза. Непомітно хлопчик вийшов з бідного африканського села і ступив на асфальтне шосе, побудоване неграми для того, щоб по ньому мчали машини панів. Хабіб сів на камінь, підпер голову руками і гірко замислився.

Раптом почувся шум мотора. Хабіб підняв голову і побачив грузовик, повний великих мішків та ящиків. Заскрипіли гальма, і грузовик спинився. З кабіни виплигнув чоловік з такою ж темною шкірою і кучерявим волоссям, як у Хабіба.

Хлопчик наблизився до грузовика.

— Держи кришку, а я поки візьму інструменти, — сказав Хабібу шофер і поліз назад у кабіну. Він дістав звідти напилон, викрутку, кліщі і взявся за роботу. Хабіб посмілішав і спитав шофера:

— Що у вас там в ящиках, дядю?

— Товари для хазяїна. Везу з оазису Габес.

— А як звуть вашого хазяїна?

— Його прізвище Денерво, — відповів шофер і глянув на хлопчика. — А нащо тобі це знати?

— Мій тато — шахтар. Він працює в олов'яних рудниках. Прізвище хазяїна теж

Денерво. — Помовчавши трохи, Хабіб раптом сказав: — Знаєте, дядю, у мене вчора сестричка померла.

— Сестричка?..

Шофер ласкаво погладив хлопчика по кучерявій голові.

— Дядю... — несміливо почав хлопчик і довірливо поглянув на шофера, — моя мама каже, що в смерті її винен Денерво, хазяїн рудників.

— Так, це той самий Денерво, мій хазяїн. І твоя мати права... — з сумом промовив шофер.

Закінчивши роботу, він прибрав інструменти і сів за руль. Потім включив мотор і, висунувшись з вікна кабіни, крикнув хлопчикові:

— Ось, пожди, коли виростеш, тоді все зрозумієш.

Шофер не знав, що Хабіб вже багато розумів, хоч йому ще десяти років не сповнилось.

Хабіб подумав про те, що грузовик, певно, везе новий одяг, смачну їжу, коштовні речі і прикраси — все для того самого хазяїна, який винен у смерті його сестрички.

Коли грузовик уже рушив, хлопчик підбіг до нього, схопився за борт і, видряпавшись нагору, сховався між ящиками.

Минуло біля години. Хабіб висунув голову і боязко озирнувся на всі боки. Чудесне місто стояло на березі моря. Схили гір були вкриті апельсиновими, фіговими та оливковими деревами, а між ними білили красиві будинки.

Грузовик проминув залізні ворота і в'їхав у великий двір, за яким починався сад. Хабіб сплигнув на землю і побіг до прохолодного фонтана, що блищав на сонці срібними струменями. Неподалік від фонтана, біля клумби, порався старий садівник.

Раптом Хабіб почув за своєю спиною сердитий окрик:

— Гей, хлопчина! Ану, йди сюди!

Хабіб здригнувся і обернувся. Посеред двору стояв, широко розставивши ноги, огрядний, червонолиций чоловік в білому костюмі. На носі у нього стирчали окуляри в золотій оправі.

— Сюди йди, тобі кажуть! — сердито повторив він. — Почисть мої туфлі.

Мабуть, пан ступив у калюжу біля фонтана, бо туфлі його були забризкані грязюкою.

— Йди, тебе кличе сам барон Денерво! — злякано прошепотів садівник.

Піднявши коротку товсту ногу, барон Денерво нетерпляче крикнув:

— Чисть!

Хабіб, сміливо дивлячись в очі хазяїнові, твердо промовив:

— Я прийшов сюди не для цього.

Денерво кліпнув очима, поправив окуляри і обурено спитав:

— Що ти сказав?!

— Ти вбив мою сестричку! — відповів Хабіб.

— Що?! Та ти збожеволів, нікчемний хлопчисько!

Тут хазяїну спало на думку, що цей хлопець, мабуть, не син сторожа, як він спочатку подумав, і люто гаркнув:

— Ти хто такий? Як ти сюди потрапив?

Він хотів схопити Хабіба, але хлопчик спритно вивернувся, видерся на пальмове дерево і голосно вигукнув:

— Мій тато працює у тебе на шахті. Ти платиш йому так мало, що ми голодуємо, а моя сестричка захворіла і померла.

— Хапайте його! Повісити цього розбійника! Хапайте його, чого ви ждете! — На вигуки хазяїна з усіх боків збіглися слуги.

Один із слуг розкачав пальму, і Хабіб упав униз. Хазяїн підбіг до нього і почав лупцювати. Хабіб одчайдушно оборонявся.

— У в'язницю його! У в'язницю негідника! — шипів барон.

Слуги потягли Хабіба. Хлопчик голосно стогнав і в безсиллому гніві стискував кулаки. Потім прийшли два жандарми і повели Хабіба. На шосе їх наздогнав грузовик. З кабінки визирнув знайомий Хабібові шофер.

— За що ви його забрали? — спитав він.

— Хазяїн сказав, що цей хлопчисько — бродяга і злодій. У в'язницю ведемо, — відповів один з жандармів.

— Але ж це син мого брата! — вигукнув шофер. — Він хотів побачити море, і я при-

віз його сюди на своїй машині. Мабуть, хлопчик не привітався з хазяїном, і той на нього розгнівався. Адже так було, Хабіб?

Хлопчик нічого не відповів.

— Ви скажете, що Хабіб вирвався і втік...

І перш ніж жандарми встигли опам'ятатись, шофер підхопив хлопчика і посадив у кабінку. Грузовик весело загудів і помчав по шосе. Шофер, з усмішкою поглянувши на Хабіба, сказав:

— Ось які справи, хлопче. Сам ти нічого не вдієш, а всі ми разом — велика сила! Разом ми зуміємо прогнати гнобителів. Обов'язково зуміємо!

Хабіб, забувши про біль, посміхнувся у відповідь широкою, ясною посмішкою.

Переклад з болгарської.

Лелеки

Знадвору до хати увірвався Костик і, сяючи карими оченятами, радісно закричав:

— Мамо!.. Прилетіли... Вони вже прилетіли... Сидять зараз біля гнізда.

Мати, пов'язавшись хустиною, вийшла на ганок.

— Повернулися!.. — І очі в неї затеплились, наче зустріла дорогих гостей, що прибули з далекого краю.

— Восьмий рік тут у нас живуть. А вперше гніздо мостили, як ти, Костику, народився. Я добре ту весну запам'ятала, бо ми тоді в оцю нову хату з твоїм татом перебралися. Бач, як вони крилоньки склали. Потомилися, сердешні. Не близька у них була дорога — дальня...

Костик помітив, що птахи прислухалися до знайомого їм голосу, повернули голови з довгими дзьобами до ганку й прокричали:

— Кюрр! Кюрр! Кюрр!

А потім змахнули крилами й полетіли.

— До річки, мабуть. Треба їм підкріпитися. Охляли, певне, в дорозі.

— А що вони їдять?

— Все їдять: рибу, жаб, жуків різних, дуже люблять горох.

— Мамо, у нас же є горох. Я їм поставлю в мисочці.

— Що ж постав, як прилетять.

Мати пішла поратись біля печі, а Костик помчав з двору на вулицю, щоб там перед всіма товаришами похвастатися новиною:

— А до нас лелеки прилетіли!

Та увагу хлопчиків привернула до себе інша подія. Кілька школярів старших класів прямували з дрібнокаліберними гвинтівками на стрільбище, а слідом за ними йшла малеча. До неї приєднався й Костик.

Дорога звивалася понад річкою, де ростуть старі дупласті верби, а за тими вербами прослався мокрий, поруділий після зими луг з озерами, з кущами лоз та поодинокими деревами осококів.

Раптом біля одного з таких озер діти помітили лелек. Довгоногі, сірі, вони блукали біля берега, виловлюючи з води червоними дзьобами якусь для себе живність.

— Стійте, хлопці! — сказав Грицько Бездумний, знімаючи з плеча дрібнокаліберну гвинтівку.

— Не смій! — закричав Костик, розгадавши його лихий намір. — Це наші лелеки... Не смій у них стріляти!

Та Грицько тільки зневажливо посміхнувся.

— Що це — свійські гуси, чи качки... Чого це вони ваші? Вони нічні, як всяка дичина.

— Наші... наші, — уперто повторив Костик. — Вони недавно біля гнізда сиділи. Вони вже восьмий рік до нас прилітають весною. Не стріляй! Чуєш! Не стріляй!

— Та хіба він у них влучить. Де ми стоїмо, а де лелеки. Туди може й куля не долетить.

— Це коли б Грицько снайпером був... Та й то важко звідси влучити.

— Я хоч і не снайпер, а влучаю добре, — заявив хвастовито Грицько Бездумний, став біля верби і поклав рушницю на гілку, щоб краще прицілитись.

Всі затихли. Всі напружено стежили, і не хотілося нікому з хлопців та й не вірив ніхто, щоб з такої відстані Грицько міг влучити у пташину.

Прогримів, нарешті, короткий постріл... Лелеки сполошилися, розправили крила, підстрибнули двічі на довгих ногах, а тоді знялися й полетіли.

— От бачиш, бачиш, промазав Грицько, а ти, Костика, даремно боявся, — загомоніли діти.

Та що трапилось? Перелітаючи через річку на той бік, один з птахів почав відставати. Не на повну силу махало в нього праве крило, з якого вже сочилася кров, стікала по пір'ю, і перші теплі краплини упали в каламутну воду.

— Навіщо ти... Навіщо лелеку зранив? — Не пам'ятаючи себе, Костик кинувся на Грицька. Але старший і сильніший Грицько тільки дурнувато всміхався, байдужий до підбитої ним пташини. Він легко скрутив Костикові руки й погрожуюче сказав:

— Нічого з твоїм лелекою не станеться. Заживе ранка. А ти не кидайся до мене в бійку, бо наб'ю тебе добре. Зрозумів? — І, одіпхнувши Костика, хвастовито заявив:

— Ага, таки влучив не гірше снайпера. А тепер гайда на стрільбище!

Всі діти, крім Костика, пішли слідом за ним. А Костик лишився біля верби і звідти стежив за лелеками. Перелетівши на той бік річки, вони опустилися поблизу озера, навколо якого росла густа куща лоз та торішні, сухі, поруділі бур'яни.

— Болить... Тобі дуже болить? — запитував хлопчик, наче птах міг не тільки його чути, але навіть розуміти людську мову. Костик ні на мить не зводив з нього очей.

Підбите крило все дужче одвисало й волочилося по землі. Лелека торкався до нього великим дзьобом, наче хотів затулити свіжу ранку, та не знав, як це зробити. Коли б отаке трапилося тут, на цьому березі, Костик би впіймав його, взяв на руки, приніс додому, помастив би йодом, перев'язав бинтом, і ранка б загоїлась.

Раптом звідти долинуло:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а! — Це жалібно і благально кричав зраний лелека. І таким же криком відповідала йому вірна подруга.

Костика дуже було шкода птахів, але нічим не міг він їм зараз допомогти. Хлопчик постояв ще трохи і, сумно опустивши голову, побрів додому.

Над вечір подув холодний північний вітер, пригнав хмари, снізі, сніжані, зашив голками крижаними калюжі, озера; укрив брижами широку, повноводу річку, і вона теж почала зашерхати.

Незабаром знялась хуртовина.

Увечері Костик лежав на ліжкові, прислухався, як за вікном свистів вітер, як шурхотів по шибках сніг і думав:

«Може, ранка зовсім невелика,— загойться швидко, і вони обоє знову прилетять на наше подвір'я до свого гнізда. Я поставлю їм мисочку з горохом і хліба туди накришу, і каші пшоняної дам. Вони мусять прилетіти, мусять!..»

І здавалося Костику, що він чує розпачливий і тривожний крик:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а!..

— Мамо, а коли тато додому прийде?

— У суботу обіцяв. Зараз у них там, в МТС, гаряча пора, закінчується ремонт тракторів. Спи, синочку, спи...

Прокинувся хлопчик уранці і, зразу згадавши про лелек, мерщій вибіг з хати.

Білий холодний сніг лежав повсюди. Снігом було замешано і велике гніздо на старому бересті.

— Нема... — з жалем і розчаруванням вимовив хлопчик.

«Піду на луг. Може вони там»...

Через кілька хвилин він стояв уже біля верби, дивився на річку, що тільки місцями взялася кригою, а на бистринах вирувала в ній чорна й холодна вода... Хлопчик уважно оглядав засніжений луг і лозяні кущі та бур'яни.

Але не помітив жодних ознак життя.

«Мабуть, ще вчора відлетіли туди, де снігу нема».

Костик хотів було вже піти додому, та раптом помітив, як загойдалися окремі бур'яники, і на луг вийшла лелечиха.

— Одна... Чому одна? Невже пропав...

Хлопчикові не хотілося вірити в це.

І раптом, з того боку річки почувся такий же, як вчора, жалібний, розпачливий крик:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а!..

Лелечиха несподівано розгорнула крила, знялась в повітря й почала ширяти над тим місцем, де залишився її друг. Вона кликала його до себе то привітним, гортаним: — Кюрр!... Кюрр!... Кюрр!.. то знову сповненим болю, туги, відчаю й горя, пронизливим і жалібним:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а!..

Та не відгукнувся на той призивний і розпачливий заклик другий голос. Тихі стояли лози, замешані снігом.

Костик проводжав поглядом лелеку, доки рухливі крила не зникли з його очей. І тоді він зрозумів, що вірного друга немає...

Не підійматися вже йому в небесний простір, не ширяти в блакиті, посилаючи з височини своє бадьоре й радісне вітання.

Навіки залякли крила, поникла пташина голова може на лозяну гілочку, може на сухе стебло бур'яну. І тільки кров, мабуть, ще горить на снігу багряними краплинами, як горять спілі ягоди-суниці між зеленої трави. Та вже тій крові не оживити ні заохололого серця пташиного, ні задубілих мертвих крил...

У великому розпачі повернувся Костик додому, і мама, зрозумівши одразу, де він був, спитала:

— Бачив їх?

— Бачив... Одну... Туди полетіла... — махнув рукою хлопчик в напрямі півдня, а на очах у нього, мов росинки, виступили чисті й нестримні сльози.

Обняла його мама, приголубила:

— Як виростеш, ніколи, синочку, не стріляй у птахів. Вони — друзі наші.

— Не буду... Не буду, мамочко... — вимовляв він, зворушений і схвилюваний. А перед очима в нього поставала ріка, засніжені лози, засніжені бур'яни...

Минуло кілька днів. Знову потепліло на дворі. Знову засвітило сонце, розтанув сніг, зазеленіла перша трава...

І яка ж то була радість для Костика, коли він, вийшовши вранці з хати, побачив лелечиху, що стояла на старому бересті біля свого гнізда. Вона тривожно кричала:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а!..

На ганок вийшла мати, подивилась на лелечиху, і скупі сльози скотилися в неї з очей.

— За ним журиться. Пташина теж свою душу має. Болить серденько... немає лелеки... Вісім літ разом, а тепер сама...

Пташина затихла, немовби прислухалася до знайомого їй голосу, прокричала навіть, як і раніше: «Кюрр!.. Кюрр!.. Кюрр!»... та згодом знову з старого береста подинуло болюче й печальне:

— Га-а-а!.. Га-а-а!.. Га-а-а!..

Потім змахнула крилами, покружляла над рідним осиротілим гніздом, полетіла невідомо куди і вже більше не поверталася ні весною, ні влітку, ні восени.

Наталя ЗАБІЛА

Малюнки І. ТИХОГО.

КАТРУСЯ НА ДНІПРІ

Тато сказав, що він цього літа ні в який будинок відпочинку не поїде, а проведе свою відпустку вдома. Адже й тут можна чудово відпочити.

— Будемо на човні кататись та рибу ловити!

Дядя Льоня, мамин брат, мав свій власний човен. Тато і дядя Льоня нічого в світі так не любили, як ловити рибу.

— І я з вами буду на човні кататись! — сказала Катя.

— Та ти ж боїтимешся, — відповів тато. — Хіба ти не пригадуєш? Тебе колись взяли на човен, а ти так ревла, що ми й не раді були!

Такого випадку Катя не пам'ятала, — напевно, це трапилося дуже давно.

— Мабуть, я тоді була маленька, — зауважила Катя. — а тепер я велика, і не боїтись, і ревити не буду...

— Що ж, побачимо! — чи то погодився, чи то не погодився тато.

І от нарешті тато одержав оту саму відпустку: йому тепер аж три тижні не треба ходити на роботу.

А згодом прийшов дядя Льоня і сказав, що він теж тепер вільний. Можна завтра збиратися на річку.

Катя дуже боялась, що її не візьмуть. Але за неї заступилася мама, і тато погодився взяти.

На другий день рано-рано, ще тільки сходило сонце, Катя з татом вийшла з дому. Добралися до пристані — там на них вже чекав дядя Льоня. Сіли на пароплав, який називався «водний трамвай». Цей пароплав повіз їх вниз по Дніпру і завернув у протоку до пристані. Неподалік від цієї пристані, край берега, стояло багато різних човнів. Тато сказав, що це — водна станція, і що тут і їх човник стоїть.

Ось він — цей човник. Зовсім невеличкий, пофарбований білою фарбою, з червоною смугою вздовж борту.

Тато перший плигнув у човен і простягнув Каті руку. Вона сміливо ступнула на лавочку, і хоча човник при цьому захитався, вона навіть не скрикнула. Тато сів на корму і почав правити одним веслом, а двома другими дядя Льоня став гребти.

А Катя сиділа на дні човника біля татових ніг і держалася за борти руками. І було зовсім не страшно, а навпаки — весело й цікаво.

Човен швидко плив по річці. Катя чула, як плещуться під бортом хвилячки — хлюп, хлюп... Водна станція хутко віддалялася. Потім річка повернула кудись убік, і тоді вже нічого не стало видно, крім синьої води і зелених берегів.

— Прав до берега, — сказав дядя Льоня, — он до тих кушів!

Човен повернув і плавно підійшов до піщаної смуги берега. Дядя Льоня ще заздалегідь склав весла і, діждавшись, поки човен врізався носом у пісок, вистрибнув і підтягнув човна.

— Вилазьте, приїхали!

Ой, як тут було гарно! Понад берегом принадливо зеленів гайок, деякі куші підступали до самої води, а між ними білів м'який чистий пісок. От де можна було добре скупатися, і загоряти, і сховатися в холодок, коли занадто припече сонце.

Дядя Льоня сказав, що під цими кущами чудово ловиться риба і що нема чого марнувати час. Отже всі троє почали швидко витягати з човна і зносити під тінисте дерево всі речі, потім заходилися лагодити вудки.

Коли вудки були розмотані, на гачки насадили черв'яків і розставили вудки під кущами вздовж берега. Тато й дядя Льоня посідали на траву і почали дивитись на поплавки. Катя теж присіла біля тата і теж почала дивитись.

Поплавки тихо похитувалися на поверхні води. Над водою кружляли бабки з прозорими крильцями. Ось одна з них сіла на стеблинку високої трави, що росла просто з води. Потім до неї підлетіла й друга, вони про щось побалакали між собою і разом пурхнули й полетіли. Аж замигтіли в повітрі їхні сині хвостики...

— А де ж риба, тату? — пошепки спитала Катя.

— Де ж їй бути? У воді! — відповів тато.

— А чому ж не ловиться?

— Почекай, зараз клює...

Не встиг він це вимовити, як один поплавок затремтів і зник під водою. Тато схопився і рвучко висмикнув вудку з води. На гачку нічого не було, навіть черв'яка.

— Ач, об'їла, клята! — сказав тато і по-

чав насаджувати нового черв'яка на гачок. — А риба, мабуть, велика була, сильно потягла!

Дядя Льоня сказав, що тато поспішив смикати — треба було дати рибі як слід взятися за наживку. Але тут і в нього самого клюнуло. Він почекав, поки поплавок не занурився глибоко у воду, аж вудлище зігнулося дугою. Тоді дядя смикнув: над водою блиснула срібляста рибина і з плюскотом упала знов у воду...

— Зірвалась!..

Тут тато й дядя Льоня почали ще з більшою пильністю стежити за поплавками. Катя теж стежила, але риба чомусь не хотіла клювати. Поплавки похитувалися спокійно, і навіть бабки більш не прилітали...
— Тобі, мабуть, нудно, Катрусю, — сказав тато, — піди пограйся в пісочку, отам подалі, де наш човник стоїть, щоб тут рибу не розполохати!

Катя побігла під дерево, де були складені речі, і розшукала в татовому рюкзаку свої іграшки-пісочниці. Незабаром край води виструнчилися пасочки.

Потім Катя вирішила посидіти трохи в човнику. Вона влізла в нього і сіла на лавочку. Човник злегка похитувався на воді, і Катя похитувалася теж і розгойдувала його дужче. Оце вона їде, їде далеко, аж до самого синього моря... Навколо шумлять високі хвилі, але вона нічого не боїться, і тільки змахує веслами і гребе, як дядя Льоня (насправді весла лежали під деревом разом з іншими речами, але Катя уявляла, ніби вона тримає їх в руках). І от пливе вона по морю, а назустріч... назустріч — риба-кит! Ні, не треба рибу-кита, він

дуже великий і страшний, хай краще на- зустріч впливе золота рибка. Впливе і спитає: «А чого тобі треба, Катруся?» А вона відповість: «Нічого мені, рибко, не треба, іди собі, рибко, в синє море, гуляй там собі на просторі!» — так, як у казці...

Тимчасом човник все вільніш погойду- вався на воді, потроху зсовуючись з бере- га. А тут ще пройшов мимо моторний чо- вен, здіймаючи великі хвилі. Хвилі підко- тилися до берега, підмили Катин човник і зняли його з піщаного ґрунту. І Катя сама не помітила, як вона й справді по- плівла...

Раптом Катя озирнулася — між берегом і човником широка смуга!... І ця смуга весь час збільшується, бо течія відносить човник все далі й далі... Що робити? В пер- шу хвилину Катя страшенно злякалась і мало не заревла з усієї сили. Але зразу згадала: тато казав, що не можна в човні ревити, і вона ж сама сказала, що не ляка- тиметься, бо вона вже велика!.. І тому Ка- тя тільки міцніш ухопилася руками за ла- вочку, на якій сиділа, стисла губи і стала мовчки дивитись — що ж буде далі?..

Човник поволі посувався вперед — течія була не дуже швидка. Ось він порівнявся з кущами, під якими тато й дядя Льоня ло- вили рибу. Але вони обоє саме в цей час нахилилися над великою рибиною, яку та- то щойно витяг з води, і не дивились в Ка- тин бік. Можна було б гукнути — але ж тато розсердиться, бо вона розпо- лохає рибу...

Тут Катю побачив якийсь дядь- ко, що в цю хвилину з'явився на березі, теж з вудками в руці. Він ішов стежкою понад берегом, ви- глядаючи собі місцинку — де б розташуватися.

— Гей, гей, рибалки! — загу- кав він. — Чия це дитина плыве?

Тато й дядя Льоня підвели го- лови і враз побачили все. В ту ж мить тато скинув одяжу і стриб- нув у воду. Широко вимахуючи руками, він швидко підплив до човна, ухопився за корму і силь- ними поштовхами погнав його пе- ред собою до берега.

— Чого ж ти мовчала, мене не покликала? — спитав тато, ко- ли вони вже опинилися на березі.

Катя подивилася на тата ясними очима і сказала:

— Я не злякалась і не плакала, ти ж сам казав, що не можна!

Дядя Льоня зареготав щосили.

— Ой, Вікторе, яка вона в тебе ще дур- на! — регочучи, вимовив він. — Не розу- міє, коли не можна, а коли можна і навіть треба!

Але тато підхопив Катю на руки і під- кинув угору.

— Це ти нічого не розумієш, Льонь- ко! — сказав він. — Моя дочка виявила мужність і витримку, а це що-небудь зна- чить, коли людині п'ять років! До того ж ти сам в усьому винний — не витяг човни- ка як слід і не прив'язав його!

А потім тато, Катя і дядя Льоня заходи- лися чистити картоплю і рибу, розпаяюва- ти вогнище і варити обід.

Перед обідом всі троє скупалися в річці. Тато вчив Катю плавати, і хоч вона зразу не навчилася, але тато сказав, що вона обов'язково навчиться, бо для цього перш за все треба мати сміливість і не боятися води. А Катя вже довела, що вона нічого не боїться!

Борис ЗАХОДЕР

Знає кожен:
буква Я
в азбуці
остання.
А відомо з вас кому,
через що це і чому?
Невідома вам ця справа?
Ні!
Цікава?
Так, цікава!
Ну, то слухайте самі:
Букви в азбуці й письмі
проживали —
не тужили,
через те, що всі дружили.

Де громада не свариться,
І робота в ній спориться.
Тільки раз
усе там
стало.
Вийшла справа небувала:
Буква Я
в рядок не встала,
збунтувалася
буква Я!
І сказала так вона:
Я — це буква головна.
І мене хай
скрізь і всюди
попереду
пишуть люди —
— Стану
перша Я в ряду.
От як
буде до ладу!
Кажуть всі:
— Ставай, де треба!
Відмовляє: — Не піду!
Я не щось там, а займенник,
Буква Я обов'язкова.
Де
рівнятись вам до мене?
Ви — нікчеми,
чесне слово!
Отака була розмова.
Тут вся азбука від цього
схвилювалася раптово.
Фе, хвастуха! —
Ф гукнуло,
від образи спалахнуло.
— Сором! —
Просичало С:—

(казка)

— От не башили чудес!

З — гукає:

— Як це так?!

Ми не стерпим задавак!

От я зараз їй задам!

— Може, я — при́йменник
сам!

П бурчить: — Та що казати,
зупини
цього хвалька ти!

— Слід інакше розмовляти, —
знак м'який проми́рив так.

А сердитий твердий знак
мовчки показав кулак.

— Ти-и-хо, букви! Сором,
знаки! —

Закричали голосні, —

Нам сьогодні забі́яки
не потрібні — ні-ні-ні!

Треба спершу роздивитись,
а тоді вже лізти битись.

Як сама — одна
без нас ти
хоч рядок
зумієш
скласти —
— правда, —
скажемо, —
твоя!
— Як, щоб Я
та не зуміла?!
Я ж не хтознащо,
а Я!
Буква Я взялась за діло.
Із годину там сопіла,
І крєктала,
й червоніла;
написати, проте, зуміла
тільки
«— яяяя!»
Як залетється буква Х:
— ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха!
О
від сміху покотилось.
А
за голову схопилось.
За живіт схопилось
В.
Я усе на них дивилось,
а тоді
як зареве!
— Я, дівчата і хлоп'ята,
Визнаю вину свою!
Я тепер вже згодна стати
Навіть ззаду букви Ю.

— Що ж, — сказали всі за
мить, —
Якщо хоче — хай стоїть.

Місця тут нема образам.
Головне, що всі ми разом;
щоб
жили
від А до Я
Ми — немов одна сім'я.
Буква Я нам дуже мила
і потрібна, зрозуміло.

Та порада всім моя:
знати місце букви Я.

Переклала з російської
М. ПРИГАРА

Неписьмених тут нема.
Буква Я
збагне сама:
Я
вперед
завжди і всюди
нащо пхати задарма?
Хто листа цього візьме —
Не вчита ні бе ні ме!
Я
затупало ногами:
— Я не хочу бути з вами!
Все робитиму сама!
В мене вистачить ума!

Букви тут презирнулись.
Всі — буквально —
посміхнулись.
І таке сказали в лад:
— Хочеш,
б'ємось об заклад:

Хазяїн і чабан

(угорська казка)

Жив собі бідний чабан. Не мав він ні рідні, ні хати. На пасовищі за селом пас хазяїнські вівці. Був чабан добрий і дуже любив тварин.

Одного разу до отари прийшов хазяїн — подивитися, як пасе його наймит. Раптом бачать вони — за яром горить ліс. І чийсь жалісний голос долинув звідти.

Хазяїн і чабан побігли до лісу. У вогні металася і плакала маленька руда білка, вся обгоріла і попечена. Побачивши людей, вона почала їх благати:

— Я гину... Врятуйте мене від страшної смерті...

Хазяїн не зрушив з місця. А чабан безстрашно кинувся у вогонь і виніс білку.

— За твоє добре серце тобі буде щедро відплачено, — сказала білка.

— А мені? — скрикнув хазяїн. — Хіба ти, білко, не знаєш, що чабан вигодований моїм хлібом, і всі його заслуги — мої заслуги, адже я його пан.

— Добре, — відповіла білка, — кажи, чого бажає душа твоя?

— Золота, більше золота! — з жадністю вигукнув хазяїн.

Білка дала йому золотий горіх і сказала:

— Це чудесний золотий горіх, він маленький, але може стати великим. Качай його, і він зростатиме.

Хазяїн зрадів, схопив горішок і щодуху побіг через ліс додому. Раптом він спинився. «А що як чабанові дадуть такий самий горіх? — з страхом подумав хазяїн. — І в нього, жебрака, буде стільки ж золота, як і в мене. Ні, цього допустити не можна! Я приберу його з дороги, він не буде мені заважати!»

Хазяїн сховався за дерево. Він вирішив підстерегти і вбити наймита.

А тимчасом білка питала в чабана:

— Чого ти бажаєш, смілий юначе, за те, що врятував мене? — Ні золота, ні самоцвітів — нічого не пошкодую для тебе.

Чабан відповів, що йому не потрібне ні золото, ні самоцвіти, а тільки хоче він розуміти мову пташок і звірів.

— Добре, — сказала білка. — Як підеш звідси, то будеш розуміти не тільки людей,

а всіх тварин і крилатих пташок.

Чабан подякував, попрощався з білкою і пішов. Іде він вузьенькою стежкою через ліс і раптом чує — на дереві дві ворони розмовляють:

— Карр. карр!

Дзьоб чорний я гострю, тверде гілля гризу. Кінешь стежки, на узліссі, хазяїн з ножом чабана підстерігає. Карр, карр! Летимо туди!

Ворони змахнули крилами й полетіли вздовж стежки.

Чабан зрозумів, що це про його смерть каркали вони, і пішов іншою дорогою.

Хазяїн ждав чабана, але замість нього назустріч вийшов старий вовк. Хазяїн перелякався і побіг геть з лісу.

Коли він ні живий ні мертвий прибів у село, то побачив, що загубив золотий горішок. Що тут робити? Повернутися в ліс і шукати горішок—все одно, що шукати голку у стіжку сіна...

А в цей час чабан зупинився перепочити біля одного розлогого дерева. Аж чує, ворона вороні скаржиться:

— Карр, карр, кумо, близько смерть моя. Я проковтнула золотий камінь, а він застряв у горлі, жити не дає. Карр, карр, дихати нічим!

А кума у відповідь:

— Карр, карр, чорнокрила сестро, даремно ти на золото зазіхала. Он, глянь, чабан сидить. Полети до нього, він добрий чоловік, врятує тебе від смерті.

Ворона підлетіла до чабана і захрипіла, благаючи допомоги.

Чабан вийняв з горла ворони золотий горішок і хотів віддати їй, але вона одвернулася і сказала:

— Мені не треба золота. Воно блищить гарно, а душить ще краще. — І полетіла.

Повернувся чабан до хазяїна, а той зразу накіннувся на нього:

— Ти знайшов золотий горішок, я знаю. Якщо ти мені його не віддаси, я тебе уб'ю.

— Не уб'єш,— відповів чабан. — У мене руки сильніше, ніж у тебе. Ти хочеш горішок? Добре. Я тобі його віддам, але за це ти віддай мені своїх пташок, що сидять у тебе в клітках.

— Бери! — сказав хазяїн.

Чабан виніс надвір залізні клітки і повипускав всіх пташок на волю, а тоді повернув горішок хазяїнові і пішов.

А той, ухопивши горішок, почав його качати. Спочатку на столі, а потім на підлозі в кімнаті. Він не їв, не спав, не виходив з хати — все качав той горішок з ранку до ночі, з ночі до ранку.

Через кілька днів чабан знову завітав у село.

Увійшовши до хазяїна в двір і минаючи курятник, він почув курячу розмову, спинився і прислухався.

— Ко-ко-ко, — говорили кури, — нас знову цілісінький день не годували, не напували.

Чабан витяг з торби кусок хліба, покришив його і віддав голодним курям. Після цього він хотів іти далі, аж почув тривожний голос синички, що перелітала з гілочки на гілочку.

— Цінь-цвірінь, — моїм маляткам смерть загрожує. Цінь-цвірінь, лихо до гнізда підбирається...

Глянув чабан і помітив кота, що видирався по дереву до гнізда. Він прогнав його, і синичка заспокоїлася.

Підійшов чабан до хазяйської хати, зазирнув у вікно і побачив: хазяїн, вибившись з сил, качав уже величезну, як діжка, золоту кулю. Пітне лице хазяїна було страшне — схудло і все заросло. Але він і на хвилинку не спинявся, а все качав і качав кулю.

Та ось раптом хазяїн похитнувся і почав опускатися на підлогу.

— Качай, качай! — скрикнула хазяйка.

Та хазяїн не підвівся, навіть руки не простяг до золота. Хазяйка побачила, що хазяїн уже й не ворухиться. Але їй і на думку не спало журитися.

— Тепер все це моє, моє! Я нікому й крихти не дам, ні не дам! — закричала вона. А тоді підняла кулю, зробила два кроки, впала і вмерла.

А золота куля раптом почала швидко меншати і, нарешті, зникла зовсім.

В цей час у вікно вскочив півень.

— Ку-ку-рі-ку, де ж золото, чабане? Ти не знаєш? — спитав він.

— Яке золото? Хіба ж це золото? — сказав чабан. — Справжнє золото в дружбі і згоді між людьми, от де золото! Хоч його і не видно, але воно дорожче за все на світі.

Переклад з угорської.

Починаємо друкувати в «Барвінку» веселі оповідання польської письменниці Юлії Душинської про пригоди Дивачка-Насмішничка.

Що ж це за Дивачок-Насмішничок? — Це вигаданий письменницею маленький казковий чоловічок, який живе тільки сміхом. Сміх — його їжа. А сміється він з тих вад, які ще є в деяких хлопчиків і дівчаток.

Ваші маленькі друзі, діти демократичної Польщі, дуже люблять книжку Юлії Душинської «Дивачок-Насмішничок». Тепер і ви з нею познайдомитесь.

ДИВАЧОК-НАСМІШНИЧОК І ПАННА ОБРАЖАЛЬСЬКА

Було собі містечко над річкою. А в тому містечку стояв собі будиночок — не малий і не великий, а такий, як треба. І в тому будиночку жила панна Ображальська.

Панні Ображальській було вісім років, у неї був кирпичний носик і русьві кіски. Назвали її Ображальською тому, що вона весь час ображалася. Ображалася десять разів на день: І щоразу казала: «не буду гратися» або «не хочу». А потім закопалить свої губки, задере ще вище отого кирпичного носика і сідає в кутку, насупившись.

Іншої такої Ображальської не було в усій школі, навіть в усьому містечку над річкою.

А хто був винен у цьому? Дивачок-Насмішничок.

Дивачок - Насмішничок, несправжній, казковий чоловічок, тоненький, як голка, жив саме в цьому будиночку. І хліба не їв, і води не пив той Дивачок, тільки

з сміху він і жив. Сміється собі й сміється, а животик його набухає, мов зернятко гороху, — мало не лусне. Тільки тоді Дивачок і ситий і задоволений.

Отож той Дивачок-Насмішничок і ховався в русьвих кісках панни Ображальської і весь час нашіптував їй на вухо:

— Ображайся! Ображайся!

Найвеселіше Дивачкові було в школі. Бо й він ходив з Ображальською до школи. Аякже!

Ви, може, думаете, що він ходив учитись? Де там! Ходив тому, що в школі Ображальська найбільше ображалась.

Ось діти сидять за партами і пишуть, пише і Ображальська. Та раптом — трррах! — зламалося в неї перо.

Панна Ображальська обертається до сусідки Малгосі і каже:

— Малгосю, позич мені перо.

Малгося — дівчинка люб'язна. Вона виймає запасне перо з пеналу і дає Ображальській.

— Візьми, тільки не натискуй так сильно на перо, бо й це зламаєш. А у мене більше немає.

Ображальська вже простягла руку, щоб узяти перо, але тут Дивачок-Насмішничок шепоче їй на вухо:

— Що, вона береться тебе вчити? Ображайся!

І панна Ображальська заковчує губки, задирає носика і кидає:

— Не треба мені твого пера!

...Ось і перерва. Діти вибігають на майданчик гратися в м'яча. Ображальська не впіймала м'яча раз, не впіймала вдруге. Вона кричить до Віцека:

— Ти навмисне мені погано кидаєш!.. Не буду гратися!

Через деякий час Ображальська образилась на Фелю. Бо Феля сказала, що її зошит кращий. А потім на Владека, бо Владек причепив їй реп'яха на платтячко. Зрештою вона образилась на саму вчительку. Вчителька запитала, скільки буде п'ять раз по шість, а панна Ображальська відповіла:

— Двадцять шість.

— Ні,— промовила вчителька. — Подумай трохи.

Ображальська думала, думала і сказала:

— П'ять раз по шість... п'ять раз по шість... це буде... ага... це буде двадцять п'ять.

— Дитино моя, треба краще вчити таблицю множення. Сідай!

Ображальська сідає, заковчує губки, задирає носика.

Ой, лихо! Як смішно! Ой, як сміється з неї Дивачок-Насмішничок!

ОБРАЖАЛЬСЬКА РОЗГНІВАЛАСЬ НА МАМУ І ТАТА

Одного дня сталося так, що Ображальська розгнівалася навіть на маму і тата. Прийшла Ображальська із школи, кинула портфель на стілець і йшла — на кухню.

Каролька якраз готувала галушки. Вона розкачувала тісто на кухонній дошці.

— Карольцю, золотце мое, дай я трохи покачаю!

Глянула Каролька на Ображальську і промовила:

— Розкачувати, то й розкачувати, але не такими брудними руками. Спочатку треба руки помити.

Тут Дивачок-Насмішничок скопив до вуха Ображальської і вже намовляє:

— Ображайся! Ображайся! Ти сама знаєш, коли треба руки мити.

І панна Ображальська заковчула губи, показала «не хочу» і вийшла, насупившись, з кухні. Сіла в кутку і там просиділа до самого обіду...

А Дивачок сміявся, поки його животик не набух, як горошина. За обідом почалися нові примхи.

— Чому не їси? — запитала мама.

— Не хочу.

— То можеш іти гулять.

Ображальська встала з-за столу і пішла. Її малий кирпатий носик почав задиратися так високо вгору, ніби хотів полічити всі мухи на стелі.

— Всі мене ображають: і мама, і тато, і Каролька. Піду собі світ за очі...

І панна Ображальська вийшла з дому.

Та ось навпроти іде незнайомий дідусь у великій пелерині і в темних окулярах на носі.

— А куди це ти, дитя моє? — питає він.

— Світ за очі, — відповіла Ображальська і ще більше надула личко.

— Гм, — хмикнув дідусь. — Світ за очі? А навіщо ж береш з собою це лихо, яке не їсть, не п'є, а тільки з насміхань і живе?

Ображальська надзвичайно здивувалася.

— Яке лихо? Я... Я...

— Дивачок-Насмішничок називається. Сидить у твоїх кісках і сміється з тебе.

— Звідки ви знаєте? — запитала Ображальська.

— Я? А у мене є такі окуляри, що все бачать. Але не плач. Я дам тобі пораду, як цього Дивачка позбутися. Якщо протягом трьох днів ти ні разу не зробиш ображеної міни, то Дивачок або з голоду помре, або від тебе утече.

Дідусь кивнув їй головою, усміхнувся і пішов.

ДИВАЧОК-НАСМІШНИЧОК ГОЛОДНИЙ

Три дні — це дуже багато. Панна Ображальська не знає, як вона витримає три дні без того, щоб не образитись. Три дні без закиплених губок, без задирання носика. Три дні без «не граюся» або «не хочу».

Дивачок-Насмішничок одразу тільки плечима знизував. Хіба ж панна Ображальська витримає три дні без того, щоб не образитись? І помандрував з Ображальською до школи.

Уже на першій перерві Віцек підставив дівчинці ногу, навмисне, щоб упала й образилась.

Але Ображальська тут же пригадала дідусеву пораду.

Вона нічого не сказала Віцекові і пішла гратися далі.

— Ображальська! — гукнув Владек. — Чому ти сьогодні не ображаєшся?

І він надувся зовсім так, як Ображальська, і ніс задер вгору зовсім так, як Ображальська, і точнісінько так само сказав: «не граюся».

Діти розсміялися. І разом з ними розсміялася Ображальська.

Під час уроків Ображальська жодного разу не образилась. А ввечері мама сказала татові:

— Нашу дочку мовби хтось підмінив. Жодного разу не посварилась з дітьми на подвір'ї...

Того дня Дивачок-Насмішничок був надзвичайно голодний. В горлі йому пересохло від безперервного шепотіння:

- Ображайся! Ображайся!

А третього дня...

Ні! Дивачок не хотів чекати вечора. В животикі йому бурчало надзвичайно, голова паморочилась від знесилення. І він кинувся тікати. Тікав так, що аж курява здіймалась!..

Відтоді панна Ображальська не каже більше: «не граюся» або «не хочу». Відтоді не задирає вона так смішно носика і не закиплює так смішно губки. Одним словом, не ображається. Перестала бути панною Ображальською. Тепер в школі цю дівчинку всі люблять, і ніхто її не кривдить.

А що ж сталося з казковим чоловічком, маленьким і тонким, як голка? Що сталося з Дивачком-Насмішничком?

Дивачок не помер з голоду. Він знайшов собі інше житло. Але це вже зовсім інша історія.

Переклав з польської Б. Чайковський.

КУРИ НА БУРЯКАХ

Сковиті та здорові
Плуться сходи бурякові.
З-під вологих грудочок
Лізе вгору бурячок.

Так навкіл зелом запахло —
Позбулися сну жуки
І носи повнистромляли
На колгоспні буряки.

Чи дамо їм на поживу
Нашу працю?

Звісно, ні!

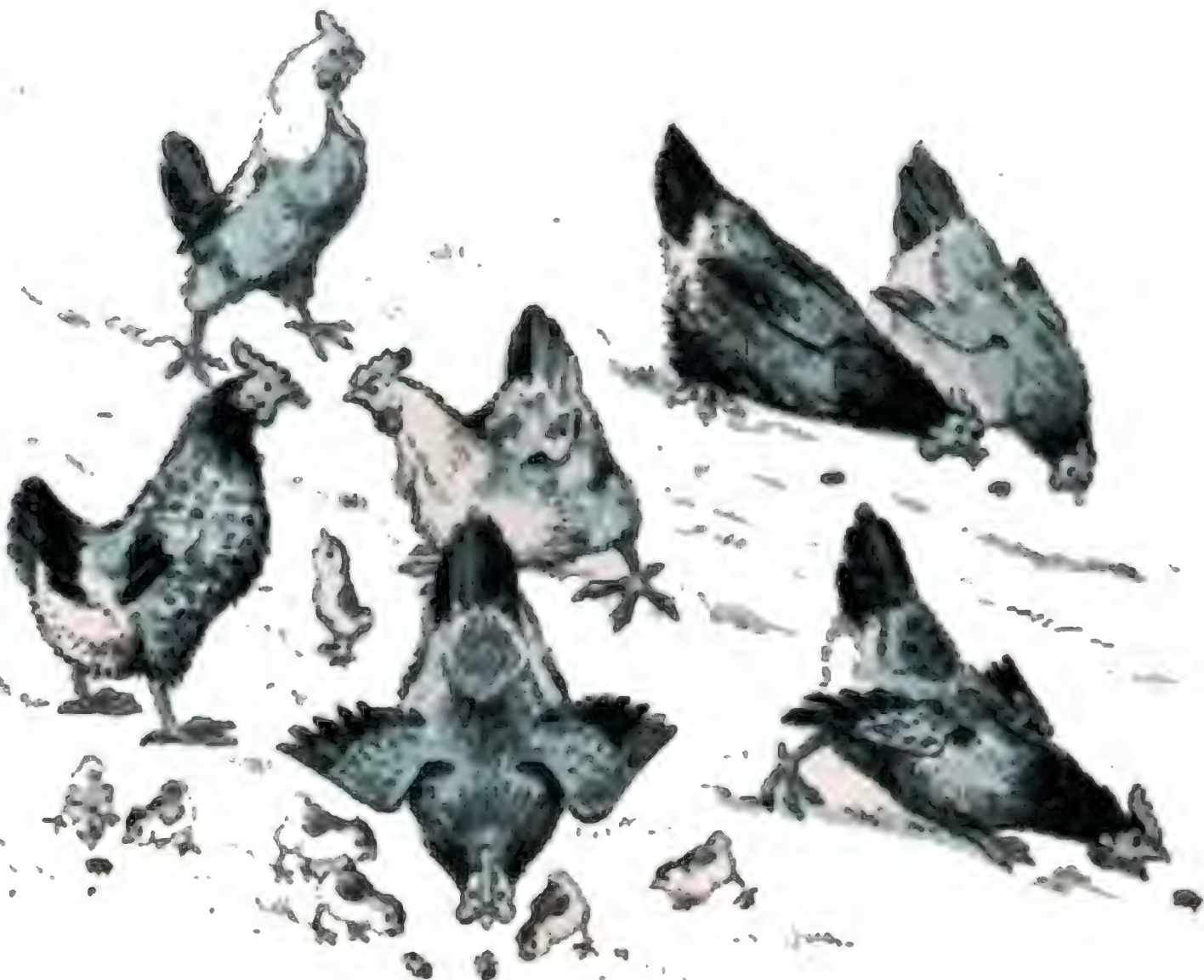
Хай на всю широку ниву
Кукурікають півні.

В поле вивезли курник —
«Буряковий броньовик».
Тільки ми відкрили дверці —
Сипонуло — любо серцю —
І рябі, і попелясті.
І руді, і зозулясті!
В них дзьоби, немов долота:
Закипа кругом робота!

У загоні цім строкатім
Сірий півень-командир.
Вміє він жуків шукати
І носить гребінь набакир.

Він по полю походжає,
По зеленому рядку,
Вигне шию та й гукає:
Гей сюди! Ку-ку-рі-ку!

Минотить над буряками,
Пломеніє гребінець.
...Б'ються кури із жуками.
Довгоносикам кінець!

ВЕСЕЛА СТОРІНКА

СКУПІСТЬ

(Японська народна казка)

Жили два скупих сусіди. І от якийсь один послав свого слугу до другого з проханням позичити для роботи молоток.

Прийшов слуга, а сусіда питає його:

— Які цвяхи забиватимете: залізні чи дерев'яні?

— Залізні,—відповідає слуга.

— А-а, залізні,—повторив сусіда, почухав потилицю і сказав, сумно позіхаючи:—Передай, що я дуже вбачаюсь, але зараз у мене немає молотка: я позичив його своєму братові.

Прийшов слуга і розповідає уся хазяїнові.

— Є ж такі жадники!—з обуренням вигукнув той.—Я певно, що йому просто стало шкода свого молотка. Нічого не відіш, доведеться мені взяти свого.

Василь ШВЕЦЬ

НАША КИЦЯ

Ну й ледача наша киця.
А хитрюша, як лисиця.
Перенинула горшки.
Поз'їдала всі вершки.

Кицю за таку провину
Ми відправили до млину.
Щоб мишею ловила там,
Не робила шкоди нам.

А вона заснула в тиші,
Їй хвоста об'їли миші,
Вранці вибігла на міст,
Гульк—а в неї нуций хвіст.

Петро КОМАРОВ

ДЯТЕЛ

Дятлу в лісі справ багато:
До роботи в дятла хист,
Він вистукує завзято,
Мов ключем телеграфіст,
Ставить риски і крапки
На берізки, на дубки.

Переклав з російської.
В. Шевчук

Я К Я С Т Р И Г С Я

Вийшли з татком ми із дому,
В перукарню ідемо ми...
Мої ноги ледь бредуть —
Перукар страшний, мабуть.

Ми минаємо аптеку,
«Гастроном»,
І раптом виник
Із-за рогу — недалеко —
На три поверхи будинок.

Входжу кроком я несмілим.
Скрізь дзеркала! Світло як!
Чоловік в халаті білім
Подає рукою знак.

Татко мій до нього йде
І мене туди ж веде.

— Добрий день, Єгор Кузьмич,
От яка у мене річ:
Пострижіть мені сина, —
Бачте, спека он яка!

А Єгор Кузьмич до нас:
— Добре, добре, — мовить.

На стілець високий враз
Він мене садовить.

Каже:
— Ти сиди тут тихо,
Не вставай, поки скажу,
Не крутись,
Бо буде лихо —
Іще вухо відстрижу!

Я подумав: «Ну, пропало!»
І заплющив очі.

Щось
Наді мною задзижчало...
Не болить!
Війнув помалу
Вітерець — мені здалось.

Глядь у дзеркало, а там, —
Хлопець — як його пізнати?
Переляканий,
Кирпатий,
Безволосий...

Це ж я сам!

Тут я зразу розсміявся:
— Ну, чого ж бо я боявся?

Звісно, то усе даремно...
Ми додому держим крок.
Мені легко і приємно,
Ніби віє холодок.

Я тепер скажу хлоп'ятам
Непостриженим, патлатим:
— Якщо сонце палить з неба, —
Неодмінно стригтись треба!

Добре як Єгор Кузьмич
Постриже — відома річ!
Ви ідіть усі до нього,
А боятись —
Ні до чого!

*Переклав з російської
Валентин Бичко*

КОЛИСКОВА

Микола ТЕРЕЩЕНКО.

Заглядає з-за вікон
У колиску тихий сон.
Лі-лю-лі...

Засинай, дитя, мерщій!
Спить уже ведмедик твій.
Лі-лю-лі...

І зайчата сплять давно,
Заховались під рядно.
Лі-лю-лі...

Тільки котик ще не спить,
Але вже на сон мурчить.
Лі-лю-лі...

Спи, маленьке! Спи, дитя!
Довге жде тебе життя.
Лі-лю-лі...

Треба набирати сил
Для великих, славних діл.
Лі-лю-лі...

Спить і місяць. Спить і гай.
Оченята... закривай...
Лі-лю-лі...

Ми на фермі побували,
Всіх телят нагодували.
А вечірньою порою
Напоїли їх водою.

Як відходили додому.
Постелили їм соломю,
Подивились —

Всі телята
Полягали спочивати.

Ф. ПЕТРОВ.

На обкладинці малюнок І. Тихого «На рибалку».

РЕДКОЛЕГІЯ: Г. П. Бойко, Т. І. Волгіна, В. М. Григор'єв, М. І. Дубов, Н. Л. Забіла,
О. Д. Івашенко, М. А. Пригара, Б. Я. Чалій (відпов. редактор), Б. Я. Чайковський.
Художній редактор С. А. Івасьова. Адреса редакції: Київ, вул. Верошинова, 3, тел. 5-01-75, 4-13-97.
Підписано до друку 1/VI 1955 р. БФ 63385. Зам. 2012. 3 друк. аркуші 62×94¹/₂. Тираж 50000.